

Bottarestrenden

2 sidor

Stranden vid Gustavs är en populär badplats. Mellan doppen kan man sola eller leta fossil i sanden, och varför inte spela lite volleyboll?! – Tång från stranden användes förr som gödning på åkrarna.

FOTO Erik H Olsson

Bottarestrenden – eller Gustavsstranden – är en mer än kilometerlång badvik. Den börjar strax söder om fiskeläget Valbybodar och sträcker sig dryga kilometern bort till Sandhamns kiosk och husvagnscamping. Den långsträckta bukten har västerläge och är barnvänligt långgrund, och ofta är badtemperaturen här lite över vad många andra gotländska badstränder kan erbjuda. Stannar man för ett kvälldopp får man se Karlsöarna i solnedgång.

Tång blev gödning

Fisket bedrevs från närliggande Valbybodar – men här på stranden hämtades *släke* (blåstång) till gödning. Släken som drivit

upp på land togs till vara och spreds ut över åkrarna och gav näring till jorden.

Strandväxter

Förr var viken djupare och blickar man lite norrut över våggiltret ser man den stora stenen Humlesäcken. Nu är den lagom att leka runt, men förr låg den djupt och var ett riktmärke för fiskare.

På sandstranden i Gustavs finns växter som kan nöja sig med de näringsämnen som finns här. Strandråg, målla och saltarv trivs i sanden – och vad kan vara bättre än att lukta på en honungsdoftande liten saltarv mellan baden?

FRÖJEL HEMBYGDSFÖRENING

Adress: Fröjel, Skolgården, SE 623 55 Klintehamn Hemsida: www.frojel.net
Besöksplatsen öppnar vid midsommar och håller öppet i sex veckor.

Bottarestrenden

Badplats med mersmak

Stranden nedanför Göstavs är en populär badplats. Mellan doppen kan man sola eller leta fossil i sanden. Framförallt är det de förstenade armfotingar (brackiopoder), som liknar små soffor, som man i så fall finner här. Eller också kan man spela lite volleyboll över nätet i 'volleybollgropen', eller varför inte framemot kvällen bänka sig vid grillplatsen och låta sig väl smaka av en nygrillad korv?!

Stenarna hade namn

Förr när fisket var mer omfattande, hade större stenar ute i vattnet egna namn.

Närmast norr om fiskeläget Valbybodas ligger den stora *Burgar*. Vid lågvatten kan man se den titta upp över vattenytan. Denna sten var länge omlindad med en kätting med ett ankare, och kättingen kunde vissa tider skönjas nere på sjöbotten. Ankaret och en bit av kättingen togs senare upp, och blev en liten utställning vid Valbybodas.

Några hundra meter söderut kommer man till Strandningsudden. Där ligger *Inre* och *Yttre Kuststain*. Ännu en bit åt söder, utanför Bottarestrend, ligger *Humlesäcken* ca 200 meter från land, alltid ovanför vattnet. "Under min barndom var det ett mandomsprov att besöka den vid badning, numera kan minsta unge gå ut till den" sa Arnold Carlsson, en numera avliden fiskare och jordbrukare från bygden. Utanför Sandhamn, längst söderut i Fröjel, ligger sedan *Kattsäcken*, också den över vattnet. Dessa stenar användes ibland som riktmärken då man satte nät.

Saltarv. Vissa växter klarar sig på näringsfattig mark en bit från strandlinjen. *Saltarv* är en sådan. Den blommar i första halvan av juni, och de små blommorna doftar honung i solskenet. FOTO Lars Olsson

Släketäkten var viktig

Tång från stranden användes förr som gödning på åkrarna. Vid södra delen av badstranden ligger Sällestrenden, eller Sälldöien som det kallades förr. Ordet *döien* behöver kanske en förklaring. Det var så, att innan konstgödningen blev allmänt använd var släken eller tången ett viktigt gödningsmedel, som förr, när Östersjön var frisk, kunde driva iland i stora mängder. *Släken* bestod huvudsakligen av blåstång som legat och ruttnat. I Sälldöien hade Sällegårdarna med strandrätt rätt att ta släken som kommit iland när det stormade.

Lite längre norrut, efter Sällestrenden, tar Bottarve Utmål eller Bottaredöien vid. Under en tid på 1800-talet fanns här en mindre badbrygga och troligen låg där också en båt. Rakt ut ligger den ganska stora stenen Humlesäcken, som den stora landisen en gång placerat där. Bottarestrenden avslutas i norr av den så kallade Strandningsudden. Varför udden som sticker ut en bit i havet fått det namnet vet ingen, men man kan ju anta att det en gång har skett en strandning där. Efter Strandningsudden tar Haimdöien vid, där Goistesparterna (Goistes = Göstavs) hade sin släkdöie. Haimdöien sträcker sig ända fram till fiskeläget Valbybodas. Längs hela sträckan har inlandsisen lämnat ifrån sig en väldig massa stenar, som dels inte direkt passar in i omgivningen och dels gjorde att det kunde vara nog så knepigt att ta vara på släken. Men de bekymren är ju nu, i konstgödningstider, av mindre betydelse.

I våra dagar har det faktiskt blivit så, att de magra strandåkrarna och backarna ovanför stranden blivit de mest värdefulla i socknen, där sommarstugebyggare tävlar om de bästa tomterna.

Hitta dit: Man kommer ner till badstranden antingen vid dess södra del, med nerfart från väg 140 vid skylt 'Sandhamn', eller också norrifrån med nerfart skyltad 'Gustavs' och 'Veterinär.' Väljer du den sistnämnda vägen tar du halvvägs ner mot stranden av åt vänster, och efter ca 300 meter kör man ner längs en delvis något sandig åkerväg, som börjar alldeles vid (buss-)parkeringen (skyltad) till Gustavs ungdomsgård.